

Dos anys d'exposició de premsa catalana

Josep Maria Figueres

Q

uan, el febrer del 1979, inauguràvem l'exposició de Premsa Catalana Actual al Palau de la Virreina de Barcelona, a l'hora dels parla-

ments, indicàrem que el sentit d'aquesta mostra exhaustiva, al seu moment, sobre les publicacions catalanes era doble: fer reflexionar públicament sobre la difícil situació aleshores, i encara, de les nostres capçaleres, i també ser una eina visual de contemplació didàctica i curiosa de les diverses revistes —i dos diaris— en la nostra llengua.

L'objectiu s'ha assolit, per la conjuminació dels esforços mancomunats de Xarxa Cultural, Omnium Cultural i l'Obra Cultural de la "Caixa". Es va fer un itinerari i l'exposició ha visitat més de cinquanta ciutats del Principat en un any, gràcies a haver fet la mostra doble. Posteriorment, i també per la tenacitat de Xarxa Cultural, ha visitat unes altres vint-i-cinc ciutats, essent tres els circuits a disposició de totes les entitats locals interessades. També cal considerar la incorporació de l'exposició a la Mostra de Cultura Catalana de Perpinyà i la possibilitat que visiti altres ciutats dels Països Catalans, o de més enllà, essent un bon punt de mira de la nostra realitat pel que fa a la projecció exterior de la nostra cultura.

D'altra banda, l'exposició ha estat un encoratjament a la realització d'actes amb sabor local. Vet aquí el cas de Reus (novembre-desembre del 1979) amb diverses conferències, o de

Sabadell (setembre del 1979) amb una exposició "50 anys de premsa sabadellenca", o la recent exposició (març del 1981) a Castellar del Vallès amb motiu del naixement de "4 fulls".

La nostra geografia, d'Andorra a Tarragona i de Figueres a Valls, ha estat trepitjada en tots sentits. Ciutats grans —Figueres, Girona, Tarragona, Manre-

sa, Lleida— o petites, s'han convertit en escenari de la situació de la nostra premsa de la millor manera que es pot fer: contemplant-la. I a les conferències dictades als llocs que han organitzat actes —Mataró, Granollers, Valls, Igualada. . . —, durant el col·loqui, els mateixos temes, els temes constants er la història de la premsa de postguerra que són un repte per al futur.

Arrel / Experiències

1.979: una exposició itinerant que recorre més de cinquanta ciutats

Catàlegs de premsa comarcal

Com a fruits tangibles cal constatar l'edició de dos catàlegs-inventari que s'han enviat als mitjans tècnics, a les biblioteques, als estudiosos, etc., i que han servit per a realitzar diversos treballs d'anàlisi de la nostra realitat pel que fa als mitjans de comunicació impresos. També l'ajuda, com a activitat complementària, a nivell acadèmic: aquest mateix Sant Jordi, el col·legi del Maristes de Barcelona, té la mostra a la seva sala d'exposicions i cal esperar que els seus alumnes puguin veure de prop una realitat que és absent dels punts de venda, majoritàriament en altres llengües.

En plantejar l'exposició de premsa volíem fer-la exhaustiva. Ja el 1975 publicàrem un article a "Oriflama" (gener) fent un breu catàleg de les publicacions d'aleshores. En qüestió de dies s'aplegaren quaranta revistes; amb motiu de l'Exposició de Premsa Catalana Actual (EPCA) i durant mesos d'organització se n'han comptabilitzat sobre les quatre-centes. Aquest cens, fóra bo d'instrumentalitzar-lo tot atorgant un caràcter anyal a la seva edició. No cal afegir que la utilitat d'aquest cens, ben ordenat temàticament i geogràficament, tindrà unes influències decisives en el terreny de l'estudi i de la investigació, i, naturalment, en el camp més prosaic de la publicitat, la

Cal que neixin noves plataformes i un ens de difusió de la premsa catalana elabori noves facetes

propaganda, etc. La continuació de l'EPCA no vol dir tan sols que continuï anant allò on la demanin, sinó que pugui estimular d'altres accions divulgatives de la nostra premsa: una sèrie de llibres sobre problemàtica, història, assaig, etc. de la nostra premsa, la creació d'aquells òrgans de comunicació que no existeixen . . .

Gairabé de manera simultània tinguéren la idea d'agafar allò de més gràfic de la nostra premsa i convertir-ho en exposició, és a dir, els acudits, les il·lustracions. . . Posteriorment, i per encàrrec de la campanya Avui 2000, la idea ha cristal·litzat i una nova exposició; "Història i Humor Gràfic", travessa les nostres contrades amb la mateixa intenció. Ha estat feta en col·laboració amb en Lluís Solà i Dachs i la seva eficàcia és també indubtable com a marc de referència de la premsa, per al coneixement de la nostra història immediata, d'una manera superficial, tangencial, però molt eficaç per a persones poc formades, amb immensa repercussió en el camp de l'ensenyament.

Per a situar altra volta d'actualitat la nostra premsa, ultra les notícies que ara, afortunadament, no són d'ella mateixa —multes, suspensions. . .—, cal que neixin noves plataformes i que un ens de difusió de la premsa catalana elabori noves facetes: un audiovisual sobre com es fa un diari, o retrospectiu de la nostra premsa, destinat a escoles i centres d'ensenyament, una col·lecció de monografies de recerca, una actualització rigorosa del cens històric de la nostra premsa encetat per Givanel, Miquel i Vergés, Bertran i Pijoan, Torrent, Tassis. . . etc. Amb iniciatives d'aquest tipus, així com amb la creació d'una gran hemeroteca nacional que disposi de totes les publicacions editades en català arreu del món, com l'Institut Municipal d'Història fa per a Barcelona, aconseguirem sens dubte de mantenir d'actualitat la premsa catalana per tal que, a més d'informar i opinar, pugui ajudar a catalanitzar la societat actual, un dels objectius secundaris de la premsa, però tanmateix essencial. ●

